

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

II. De Precarijs, seu Precaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

pi dicitur. Unde, cum *l. Certò 6. §. 2. ff. Rubr. cit.* precariò ad tempus in fundo moranti possessio negatur, id de civili possessione exaudiendum, vel dicendum est, naturalem quidem, sed ideo solùm negari, quòd, ut precariò in fundo solummodo ad tempus moraretur, hoc est, in ejus possessione esset, non ut eum possideret, secundum *l. Si quis ante 10. §. 1. ff. de Acquir. possess.* expressè fuerit actum, ut rectè advertunt Gomez *Lib. 2. Var. cap. 7. n. 2.* & Fachineus *Controvers. Lib. 8. cap. 16. in fine.* Alii tamen calculò frequentiori, ab eo, qui rem precariò accipit, eam sine possessione, nisi etiam hæc rogata sit, detineri, ex *cit. §. 5.* desumunt apud *cit. Haunold. n. 770.* & Gonzalez *in c. fin. cit. n. 4.*

8. Finitur Precarium imprimis revocatione, ad libitum permittitur ei, qui concessit; ut ne in pactum quidem deduci valeat, ne ab isto ante certum tempus viginti aut annum revocetur, *l. Cum precariò cit. pr.* Imò hujusmodi pactio, cum naturæ Precarii istiusque contractus substantiæ & formæ repugnet, nulla est; ut ne in Commodatum quidem transeat: sed habeatur pro non adjecta, Panormit. *in c. fin. cit. n. 3.* Molina *Tract. 2. de J. & J. disp. 298. n. 3.* & Gaill. *Prætic. Lib. 2. Observat. 6. n. 3.*

9. Deinde obitu ejus, cui est concessum, ac proinde ad istius hæredes non transit, *l. cit. in fine,* quia est beneficium personale, & cum persona extinguitur, secundum *Reg. Privilegium 7. in 6.* Nisi concessio non tam personæ, quàm dignitati vig. Prelaturæ esset facta; cum enim ista non moriatur, *c. Si graciosè 5. de Rescript. in 6. cò,* qui hanc obtinet, mortuò, Precarium transit ad successorem, Panormit. *ibid. n. 5.*

10. Morte etiam concedentis expirat calu, quò ab isto usque ad suum benepla-

citum conceditur; ut concessio ipsius indeterminatæ voluntati alligetur; cum enim concedentis beneplacitum & voluntas ipsius morte cesset, precarium ad vitam concessum censetur, *arg. c. Si graciosè cit.* ut ipsa morte sine alia revocatione extingatur, *cit. Panormit. n. 6.* Molina *n. 10.* Haunold. *n. 772.* & Gonzalez *n. 9.* Extra hunc casum autem precarium concedentis obitu non extinguitur: sed eò concessa res ab ejus hæredibus, si non revocetur, precariò incipit haberi, *c. fin. cit. §. 1. ff. Rubr. cit.* cum sit gratia quædam & liberalitas, *l. 1. cit.* quæ concedentis morte non expirat, *c. Si super 9. de Offic. deleg. in 6.* sed durat, donec ab hæredibus aut successoribus revocetur, *cit. Covarruvias cap. 15. n. 3.* & Molina *n. 8.*

Quin etiam, si precariò rogatus, **II.** rem ita concessam alienavit, precarium non solvitur: nisi ab emptore revocetur; hoc enim si non fiat, ab isto res precariò haberi incipit perinde, ac si ipsi concessa fuisset, *c. fin. cit. §. 1. ff. Rubr. cit. §. 2. cit.* Molina *num. 19.* & Haunold. *n. 772.*

ARTICULUS II.

De Precariis seu Precaria.

SUMMARIUM.

12. Preciarum olim frequens usus:
13. Origo seu nomenclatio:
14. Natura ac diuturnitas concessionis.
15. Perpetua hodie non sunt.
16. Differentia Preciarum à Precario,
17. Et à contractu Emphyteutico.
18. Exigunt quinquennalem renovationem:

Kk

19. Non

19. Non etiam vel Ecclesiastica prescri-
ptas solemnitates,
20. Quas prima concessio requirit.
12. **F**requentem in Ecclesia, præsertim
Gallicana, Precariarum conces-
sionem olim fuisse, si aliunde non
constaret, abunde testarentur
Concilia Agathense *can. 58.* Epaunen-
se *can. 18.* Aurelianense IV. *can. 36.* aliique
VV. Canones, uti & Caroli M. Capitular.
Lib. 5. cap. 3. & Lib. 7. cap. 104.
13. Originem autem suam, vel potius
nomenclationem aut formam Precariarum
debent Juri Ecclesiastico, à Precibus, sicut
Precarium, sic etiam ipsas (vel potius à
charta Ecclesiæ porrecta, quæ Precaria
vel Precatoria dicebatur, & rerum Eccle-
siasticarum precariarum concessionis postula-
tionem continebat) appellanti, ut colligi-
tur ex Marculph. *Lib. 2. Formul. cap. 5.*
& Synodi Rhemensis celebratæ sub Caro-
lo *can. 37.* ibi, *De his, quæ per Precatori-
am ab Ecclesia impetrantur.* Ab iisdem
Precibus nomen etiam Precariarum inditum,
patet ex Concil. Tolet. VI. *can. 5.* verbis,
*Qui de rebus Ecclesiæ Episcopi percepit
largitate, sub Precarie nomine profes-
sionem scribere debet.* Unde Precaria à Pre-
cariis terminatione duntaxat & numero,
non significatione differre, haud immeri-
tò visa est Panormit. *in c. 1. n. 3.* & Tho-
losan. *Syntag. Lib. 23. cap. 2. n. 5.*
14. Sunt autem Precariæ seu Precaria
Contractus, quò rei immobilis, & ferè
soli, usus alicui roganti, ad quinquennium
vel ad vitam accipientis, vel aliud cer-
tum & determinatum tempus sub annuo
censu, vel alio onere, vel etiam remunera-
tionis causâ, eò pacto conceditur; ut si
concessionis tempus quinquennium sit diu-
turnius, ne istius longinquitate illius me-
moria intereat, *can. Longinquitate 61.*
can. Sape 69. Et. 12. q. 2. renovari sim-
- gulis quinquenniis debeat, *can. Precaria
10. q. 2. & c. 1. hic:* & finitò concessio-
nis tempore, cum omnibus suis incrementis
ad Ecclesiam revertatur. Ita ex com-
mani & magis recepto DD. sensu Gonzales
in c. 1. cit. n. 4. & 9. sub cuius finem
cum Gibalino *Lib. 4. de Usuria cap. 2.
art. 6.* notat casu, quò ille, qui res suæ
Ecclesiæ donavit, earum usum fructum per
Precariam peteret, ad vitam: casu autem,
quò in Precarias darentur res ab Ecclesia
aliunde comparatæ, eas ad quinquennium
vel aliud certum tempus concessio-
nis sue fuisse.
- Perpetuas esse posse, cum cit. Pa-
normit. tradunt Molina *Tract. 2. de P
7. disp. 298. n. 20.* & Pirhing *ad l. de
Rubric. n. 10.* & tales aliquando fuisse ob-
sumi videtur ex decretis imprimis Jo-
annis IX, teste Baronio *ad annum Christi
904.* ne tales saltem in posterum essent,
statuentis: dein Gregorii VII. & demum
Urbani II. eas, ne perpetuas esse præsi-
merentur, de quinquennio in quinquen-
nium renovari, præcipiens 1096, in
Concilio Turonensi, teste Gonzalez *n. 4.
1. cit. n. 10.* cuius textu, ex Concilio E-
luacensis *can. 13.* desumptò, & in Con-
cilio Meldensis *can. 22.* translato, idem
est constitutum. Unde
- Patet Precariis valde affines esse con-
tractus Precarii & Emphyteuticos: à qui-
bus tamen multum: & à priori quidem
differunt; quòd per ipsas res immobiles
prædia, fundi &c. ferè ad certum tem-
pus, ante cuius lapsum revocari neque-
ant, & sub censu vel alio simili & con-
cessionis renovandæ onere: & non, ut
per Precarium, etiam mobiles: neque
merè gratuito & sine ulla stabilitate atque
renovandi obligatione concedantur. A
posteriori autem sive Emphyteuticis ipsi
simillimò contractu differunt; quòd con-
cedantur semper ad preces, & aliquando
de Eccle-

De Ecclesia bene merito remunerationis causa ad quinquennium: & quando ad longius tempus conceduntur, ad concessionis & dominii penes Ecclesiam remanentis memoriam conservandam, singulis quinquenniis sint renovanda, Panormit.

28. *cit. n. 3. Barbola in hanc Rubric. n. 8. & Gonzalez l. cit. n. 4.* Quam quinquennalem renovationem si non petat is, cui res per Precarias sunt concessa, jure suo cadit ferè, sicut feudum amittit vasallus, si à novo domino non petat investituram, Feud. *Lib. 2. cap. 5. §. 1.* aut liberti Ecclesiae, se de istius familia esse sub novo Pontifice non protestantes, ad servitutem revocabantur, *can. Longinquitate cit. Panormit. l. ut n. 5. & cit. Barbola n. 10.*

Superest dubium & difficultas, an 29. Precariae modernò Jure exigant solemnitates, rerum Ecclesiasticarum alienationi praemittendas. Non quidem in renovatione quinquennali; cum enim ista post legitime factam rei immobilis concessionem debita: & ad istius memoriam refque dominium Ecclesiae conservandum Jure introducta sit. & propterea istius conditionem reddat meliorem, utique non exigit solemnitates sacris Canonibus praescriptas actibus, qui in Ecclesiarum damnum possunt & saepe solent redundare. Confirmatur paritate feudi; quantumvis enim Praelatus Ecclesiae suae res infeudare sine solemnitatibus prohibeatur, ei tamen, quò minus feudum antiquum renovare valeat, neque Jura neque juramentum de non alienando obstant, *c. Ex parte 2. de Feudis*, ubi Interpp. & alii DD.

Primam etiam ipsarum concessionem sine solemnitate fieri à Praelatis posse, desumi videtur ex *can. Saepe cit. & can. Clerici, 16. q. 3.* ubi Episcopo Precarias concedendi facultas adstruitur: & quidem libera, ut existimat Calvinus *Lexic. Jurid. V. Precaria*, pro indubitato ha-

bens, Precarias ab Ecclesiarum Praelatis excogitatas in fraudem sacrorum Canonum, rerum Ecclesiasticarum alienationem prohibentium.

Sed hac in re J.C.T.⁹ iste divinat, & 20. à vero recedit, partim; quia non ita, ut supponit, libera Praelatis est concessio Precariorum; cum enim per eas concessa rei dominium quidem & proprietates penes Ecclesiam remaneat: sed ea utendi fructuque jus in beneficiarium ad longum, & aliquando ad totius vitae tempus atque irrevocabiliter transferatur, *can. Saepe cit. & can. Precaria V Si autem, 10. q. 2.* Barbola ad hanc Rubric. n. 6. species quaedam sunt alienationis; ac proinde solemnitates non minus exigunt, quàm ceterae rerum Ecclesiasticarum alienationes: & sine iis vel absque justa causa, ac proinde irrationabiliter à Praelatis concessas res istorum successores ad Ecclesiae jus revocare jubentur *c. Precaria 2.* Unde in contrarium allegatos textus de casu, quò justa causa & solemnitas intervenit, accipientes *cit. Gonzalez n. 7.* observat: partim; quia Precarias à pietate Fidelium in gratiarum actionem pro illustri victoria, à Clodoveo Francorum Rege, Religione in Christum magis quàm armis ad Tolbiacum obtenta, bona sua Ecclesiis offerentium; & vicissim, ne egestate laborarent, eadem vel alias res Ecclesiasticas, ad vitam in modum beneficii recipientium ortas, & postea conservatas, ex Beato Rhenano *Lib. 2. Rerum Germanicarum* ostendit Tholos. *cit. cap. 2. n. 5.* & satis constat ex LL. Aleman. *Tit. 11. Verbis, Si quis liber res suas ad Ecclesiam Dei dederit &c. & post hac à pastore Ecclesiae per beneficium susceperit, ad vitalem necessitatem conquirendam diebus vitae suae &c. quod spondit, persolvat ad Ecclesiam censum de illa terra.* Quibus similia in LL. Bajuvar. *Tit. 1. cap. 1.* habentur. Aliam Precariorum vel introductorum vel

usu receptorum, rationem reddit Gibalinus, eas ad rerum Ecclesiasticarum dirptionem evitandam inventas aut propagatas, perhibens *cit. cap. 2. art. 2.* Unde

quam Calvinus *l. cit.* non dubiam censet vana & non satis æquò in Prælatos Ecclesiasticos studio excogitata videtur Originæ Precariarum.

TITVLVS XV.

De Commodato.

SUMMARIUM.

1. Etymon & natura Commodati :
2. Quò res ad certum usum & tempus conceditur :
3. Ut ante non possit revocari.
4. Ejus differentia à Mutuo :
5. A Deposito & Locatione.
6. Commodantur res etiam immobiles, incorporales & alienæ :
7. Quas Commodatarius in specie,
8. Cum fructibus & accessoriis restituit,
9. Earum interitum & deteriorationem præstat,
10. Non quidem, si pereant vel deteriorentur casu,
11. Saltem spectatò communi Jure & Regulariter :
12. Sed, si id culpâ, etiam levis simâ fiat :
13. Nisi res commodataris simul & commodantis.
14. Vel istius solius gratiâ sit commodata.
15. Pupillus tamen ex culpa solùm lata tenetur.
16. Commodatum retineri nequit in debiti compensationem :
17. Nisi aliquando pro expensis factis in ejus conservationem,
18. Commodatum ante usum & tempus expletum non revocatur :
19. Nisi eò aquè vel magis indigeat commodans :
20. Et si hoc etiam casu donatum non repetatur.

Simile Precario est Commodatum, sic dictum; quòd sit accipientis commodo, Glossa in *c. Unic. V. Commodatum*, sive ad ejus usum & gratiâ datum; Commodatum enim est Contractus, quò res ad certum usum & tempus gratis eâ lege conceditur; ut illi finitò eadem in specie restitatur, Glossa *cit.* & ex communi aliorum DD. sentit Hostiens. in *Summa hic n. 1.* Lessius *Lib. 2. de J. & J. cap. 27. n. 4.* & Haunold. *Tom. 4. de J. & J. tract. 10. n. 715.*

Dico, *Ad certum usum & tempus*; Primò; quia, sicut Precariò, sic etiam Commodatò in accipientem non transfertur rei dominium: imò contra, quàm in illo aliquando contingit, *l. Et habet ff. de Precario §. 4. ff. de Precario*, nec possessio; cum illa, tam naturalis quàm civilis, per se commodantem remaneat, *l. Res commodate §. 1. Nemo §. ff. Commodati*. Secundò; quia, licet, sicut precariò, sic etiam commodatò data res ad usum & gratiâ concedatur, rei que traditione periciatur, usus tamen, ad quem res commodatur, certus est ac specialis, vs. equi ad iter